

Başvuru Tarihi (Received Date): 28.03.2022

Kabul Tarihi (Accepted Date) : 16.07.2022

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi / Research Article

doi: 10.52848/ijls.1094287

Kaynakça Gösterimi: Sevim, H. İ., & Kaya, A. (2022). Okullardaki dağıtımçı liderlik ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişki. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 5(2), 86-106. doi: 10.52848/ijls.1094287

Citation Information: Sevim, H. İ., & Kaya, A. (2022). Leadership, leadership styles and leadership in public administration particular of Turkish customs administrations. *International Journal of Leadership Studies: Theory and Practice*, 5(2), 86-106. doi: 10.52848/ijls.1094287

OKULLARDAKİ DAĞITIMCI LİDERLİK İLE ÖRGÜTSEL MUTLULUK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Halil İbrahim SEVİM¹ & Ahmet KAYA²

Öz

Bu çalışmada okullardaki dağıtımçı liderlik ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini; 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Adıyaman ili merkez ilçesinde bulunan devlete ait ilkököl, ortaokul ve liselerde görev yapan 4.445 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklem ise seçkisiz örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulmuş olan 677 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin toplanması amacıyla "Dağıtılmış Liderlik Ölçeği", "Örgütsel Mutluluk Ölçeği" ve araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmada istatistiksel işlemler SPSS 15.0 programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre; okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri gösterme düzeyleri ile okullardaki örgütsel mutluluk düzeylerine ilişkin öğretmen algıları "yüksek" düzeydedir. Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri hakkındaki öğretmen algıları cinsiyet, medeni durum, yaş, branş ve okul türü değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algıları cinsiyet, medeni durum, branş ve okul türü değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterirken; yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Araştırmada okullardaki örgütsel mutluluk ile dağıtımçı liderliğin alt boyutları arasında "pozitif yönde orta düzeyde" anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri, okulun örgütsel mutluluğundaki toplam varyansın yaklaşık %68'ini açıklamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Dağıtımçı Liderlik, Örgütsel Mutluluk.

The Relationship between Distributive Leadership and Organizational Happiness in Schools

Abstract

This study aimed to determine the relationship between distributed leadership and organizational happiness in schools. The study was designed according to correlational research. The population of the research consists of 4,445 teachers working in primary, secondary, and high schools in the central district of Adıyaman province in the 2020-2021 academic year. The sample, on the other hand, consists of 677 teachers, who were formed by using the stratified sampling method, one of the random sampling methods. "Distributed Leadership Scale", "Organizational Happiness Scale" and "Personal Information Form" developed by the researcher were used to

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, E-posta: halil.ibrahim.sevim@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5419-1090

² Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, E-posta: akaya574@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-8899-9178

collect research data. Statistical operations in the research were carried out using the SPSS 15.0 program. According to the results of the research; Teachers' perceptions of school administrators' levels of distributive leadership and organizational happiness in schools are at a "high" level. Teacher perceptions about school administrators' distributive leadership characteristics do not differ significantly according to gender, marital status, age, branch and school type variables. While teachers' perceptions of organizational happiness in schools differ significantly according to gender, marital status, branch and school type variables; does not differ significantly according to the age variable. In the study, it was revealed that there is a "positive moderate" significant relationship between organizational happiness in schools and the sub-dimensions of distributed leadership. School administrators' distributive leadership characteristics explain approximately 68% of the total variance in the organizational happiness of the school.

Keywords: Leadership, Distributed Leadership, Organizational Happiness.

Giriş

Akçakaya (2010) liderliği, bir grubu belirlenmiş amaçlar etrafında bir araya getirerek, bu amaçların gerçekleştirilmesi için grubu harekete geçiren doğuştan yetenekler ve bilgi-donanım birleşimi olarak açıklar. Bursalioğlu (1994) ise; liderlikte grup içindeki bireylerin yaşantılarını değerlendirip düzenleyerek grubun gücünden yararlanmanın öneminden bahseder ve liderliğin, grup üyelerinin amacının gerçekleştirilmesi için etkinliklerin yönlendirip örgütlenmesini sağlamak hedefli olduğunu vurgular. Yukl (2002) ise liderliği, örgüt üyelerinin etkileşim ve işbirliği içerisinde bulunarak kapasitelerini en üst düzeye çıkaran dağıtımlı bir yapı olarak görür. Önemli olan liderin içinde bulunduğu toplumun yaşamında gelişim ve değişim getirebilecek yönlendirmelere vesile olabilmesidir (Baltaş, 2001). Liderlikle ilgili temel yaklaşımlar; davranışsal, özellikler ve durumsallık yaklaşımlarıdır (Kara, 2007; Şimşek, 1995). Ancak; yönetim biliminde her geçen gün yapılan yeni çalışmalar liderlikte özellikler yaklaşımı, davranışçı ve durumsal yaklaşım gibi geleneksel modellerin liderlik yapısını açıklamada yeterli olmadıklarını göstermiştir. Bu yüzden araştırmacılar modern, çağdaş diye isimlendirilen yeni liderlik yaklaşımları geliştirmişlerdir. Bu yaklaşımlar önceki araştırmalardaki liderliğe bakış açısından çok farklı bir biçimde liderliği ele almışlardır. En çarpıcı yönleri ise lider ve izleyenleri arasındaki ilişkiyi irdelemeleri olmuştur (Bozkurt ve Güral, 2014). Bu yaklaşımlardan bir tanesi de dağıtımçı liderlik yaklaşımıdır.

Dağıtımçı kelimesi “dağıtmak” fiilinden türer. “Dağıtmak” fiili ise Türk Dil Kurumu Sözlüğü’nde (TDK, 2020a)“Belli bir orana göre bölüştürmek, pay etmek, tevzi etmek; herhangi bir şeyi ayrı ayrı kimselere vermek; iletmek, ulaştırmak” anlamlarına gelmektedir. “Dağıtmak” sözcüğü, İngilizce “distribute” demektir; “distribute” kelimesinin etimolojik kökeni ise Latince “distributus”dan gelir. Türkçe’de ise “bölen, dağıtan” anlamlarına gelmekle beraber, Anadolu topraklarında “üleştiren” de denir (Cemaloğlu, 2017). Dağıtımçı liderlik, tek bir kişinin başta olup, astlarının da onun altında ve emrinde olduğu; hiyerarşik yapının aksine liderliği örgütün tüm üyelerine yaymayı ve böylelikle liderliğe katılımı arttırmayı hedefleyen bir liderlik anlayışıdır. Dağıtımçı liderlik yaklaşımına göre her örgütte açığa çıkarılmayı bekleyen bir liderlik ruhu vardır. Bu ruhu ortaya çıkarabilmenin en iyi yolu da liderliği, liderlik ruhuna sahip örgüt üyeleri arasında dağıtmaktır (Baloğlu, 2016). Dağıtımçı liderlikte liderlik rolü tüm örgüt üyeleri tarafından üstlenilir, liderlikten herkes sorumlu olur (Storey, 2004). Bu yaklaşım, örgütteki tüm bireylerin liderlik gücü olduğunu kabul eder. Bu güçten yararlanmak için dağıtımçı liderlik, klasik örgütlerdeki liderlik anlayışından sıyrılarak üyelerin örgütte aktif olmalarını ve liderliğe aktif bir şekilde katılmalarını sağlar (Tanrıöğen, 2009). Üyelerin liderliğe aktif olarak katıldığı örgütlerde, üyelerin duygu durumlarında bir değişiklik beklenilebilir. Bu duygu durumlarındaki; olumlu duyguların olumsuz duygulardan fazla olma durumuna Warr (2007) mutluluk der.

Mutluluk kavramının sözlük anlamına baktığımızda; “Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, mut, ongunluk, kut, saadet, bahtiyarlık, saadetlilik”

anlamlarına geldiğini görürüz (TDK, 2020b). İnsanlığın üzerinde tartışmadığı tek hedef mutluluktur (Frey ve Stutzer, 2001). Mutluluk çalışmamızın sonunda hissettiğimiz duygudur, emeğimizin karşılığıdır (Öztekin, 2016). Mutluluk bir doyumluk hali ve bu halin devamlılığıdır (Kangal, 2013). Warr (2007) mutluluğu, insandaki olumlu duyguların olumsuz duygulardan fazla olması olarak tanımlarken; Gitmez ve Morçöl (1994) ise, bu olumlu-olumsuz duygu durumlarına deneyimleri de ekler ve mutluluğun tüm bunların sonucunda oluşan duygusal durum olduğunu ifade eder. İnsanların oluşturduğu örgütlerde ise “işyerinde mutluluk”, “işgören mutluluğu”, “işgören iyi oluşu”, “örgütsel iyi oluş” ve “örgütsel mutluluk” gibi kavramlar kullanılmaktadır (Korkut, 2019). Örgütsel mutluluk, hem bireysel olarak hem de buldukları ortam itibarıyla çalışanların ruh hallerini, duygularını etkileyen tüm unsurlardır (Bulut, 2015). Örgütsel mutluluktan söz edebilmek için işgörenlerin olumlu duygularının, olumsuz duygularından hissedilir derecede daha baskın olması gerekmektedir (Brief ve Weiss, 2002). Paschoal ve Tamayo (2008) ise bunu biraz daha açarak örgütsel mutluluğu çalışanların duyguları ile birlikte örgütteki mizah, çalışanların örgüt hedeflerine yükledikleri anlam ve çalışanın kendi şahsının işteki başarı algısı gibi kriterlerle açıklamışlardır. Arslan ve Polat (2017) ise örgütsel mutluluğu; örgüt üyelerinin olumlu-olumsuz duyguları, işe olan algıları ve üyelerin potansiyellerini gerçekleştirilme algılarının toplamı olarak açıklar. Bir örgütte, örgütsel mutluluğun varlığından bahsedebilmek için örgüt hedeflerine ulaşma noktasında yaşanan tüm olumsuzluklara karşı tüm bireylerin ortak mücadele etmeleri gerekir. Bununla birlikte bir örgütte örgütsel mutluluğun mevcut olması örgüt üyelerini tamamen mutlu etmese bile; örgütte oluşacak olumsuz ortamlar tüm üyeleri mutsuz edecektir (Arslan, 2018). Örgütsel mutluluğun olduğu örgütlerde birey motive olur ve performansı hep en üst seviyelerdedir. Birey çalıştığı örgütte başarısızlık ve başarı arasındaki dalgalanmaları çözümlenerek mutluluğa ulaşır (Price-Jones, 2010). Waterman (1993), mutluluğun boyutları olarak “olumlu duygular, olumsuz duygular ve bilişsel boyut” kavramlarını sayar. Çok mutlu olmamız, olumlu duygularımızın fazla olduğunu gösterirken; az mutlu ya da mutsuz olmamız, olumsuz duyguların fazla olduğunu gösterir. Bilişsel boyut ise yaşamımıza dair genel bir değerlendirmedir. Bulut (2015), örgütsel mutluluk boyutlarını “yönetim süreçleri, mesleki tutum, iletişim, adanmışlık ve ekonomik koşullar” başlıkları altında inceler.

Okullarda örgütsel mutluluğun, okulun tüm paydaşları açısından çok önemli olduğu ve okulda güven, bağlılık, adalet algılarını olumlu etkilediği yapılan araştırmalarda görülmektedir (Çetin, 2019; Demircan, 2019; Gürbüz, 2020; Korkut, 2019; Kotoğlu, 2019). Bu araştırmalara bakarak, örgütlerdeki birçok faktörün, örgütün mutluluk oranına bağlı olduğu söylenilebilir. Bu açıdan mutluluk seviyesinin düşük olduğu örgütlerde, performansların düşeceği ve örgütün hedeflerine ulaşmakta zorlanacağı söylenebilir. Ülkemizde okullarda yaklaşık 18 milyon öğrenci, 1 milyon öğretmen bulunmaktadır (MEB, 2020). Bu kadar büyük bir kitleyi barındıran örgütlerin mutlulukları; okulların öğrenci ve kurumsal hedefleri ile insan odaklı kurumlar olmaları açısından çok önemli görülmektedir. Okullardaki dağıtımçı liderlik ve örgütsel mutluluk ile ilgili yapılan bu çalışmanın okul yöneticilerinde ve öğretmenlerde liderlik ve mutluluk anlamında farkındalık oluşturacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, öğretmen algılarına göre okullardaki dağıtımçı liderlik ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişkinin ortaya konulmasıdır. Belirtilen genel amaç çerçevesinde bu çalışmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranacaktır.

1. Okullarda yöneticilerin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri, öğretmen algılarına göre hangi düzeydedir?
2. Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri gösterme düzeyleri öğretmen algılarına göre; cinsiyet, medeni durum, yaş, branş, okul türü değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır?

3. Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algıları hangi düzeydedir?
4. Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeyleri; cinsiyet, medeni durum, yaş, branş, okul türü değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır?
5. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri ile okulun örgütsel mutluluğu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır? Varsa ilişkinin yönü ve düzeyi nedir?
6. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri; okulun örgütsel mutluluğunu ne düzeyde yordamaktadır?

Yöntem

Bu bölümde sırasıyla araştırma modeli, örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bölümler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeline uygun olarak yürütülmüştür. Tarama modelinde üzerinde çalışmaya konu olan; olay, nesne ya da birey mutlaka kendi şartlarında ve herhangi bir müdahaleye maruz bırakılmadan tanımlanmaya çalışılırken; ilişkisel taramada ise iki ve daha fazla değişken arasındaki değişim korelasyon (ilişkisel) ve kıyaslama yoluyla tespit edilmeye çalışılır (Karasar, 1994, s. 77-81).

Örneklem

Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim öğretim yılında Adıyaman ili Merkez ilçesinde bulunan devlete ait ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Evren büyüklüğünü tespit etmek amacıyla Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün internet sitesinden Merkez ilçede yer alan toplamda 4.445 (1239 ilkokul, 1664 ortaokul, 1542 lise) öğretmen olduğu tespit edilmiştir (Adıyaman MEM, 2020). Araştırmada örneklem seçimi oranlı tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Evreni temsil edebilme gücüne sahip olabilmesi açısından oluşturulacak örneklem büyüklüğü Büyüköztürk vd. (2018) tarafından önerilen formül ile hesaplanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Adıyaman ili Merkez ilçesinde bulunan devlete ait 18 ilkokul, 25 ortaokul ve 7 lisede görev yapan 677 öğretmen oluşturmaktadır. Katılımcılara ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Kategoriler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	301	44.5
	Erkek	376	55.5
	Toplam	677	100
Medeni Durum	Evli	586	86.6
	Bekâr	91	13.4
	Toplam	677	100
Yaş	30 yaş ve altı	73	10.8
	31-40 yaş arası	261	38.6
	41-50 yaş arası	268	39.6
	51 ve üzeri	75	11.1
	Toplam	677	100
Branş	Anasınıfı Öğretmeni	28	4.1
	Sınıf Öğretmeni	202	29.8
	Branş Öğretmeni	447	66
	Toplam	677	100

Tablo 1. (Devamı)

Okul Türü	İlkokul	239	35.3
	Ortaokul	263	38.8
	Lise	175	25.8
	Toplam	677	100

Tablo 1’de katılımcılara ait demografik bilgiler incelendiğinde; cinsiyet değişkeninde 301 (%44.5) katılımcının kadın, 376 (%55.5) katılımcının ise erkek olduğu görülmektedir. Medeni durum değişkeni incelendiğinde 586 (%86.6) katılımcının evli olduğu; 91 (%13.4) katılımcının ise bekâr olduğu gözlenmektedir. Katılımcıların 73’ü (%10.8) 30 yaş ve altı iken; 261’i (%38.6) 31-40 yaş aralığındadır; 41-50 yaş arası 268 (%39.6) katılımcı varken; 51 yaş ve üzeri 75 (%11.1) katılımcı olduğu gözlenmektedir. Branş değişkeni incelendiğinde; 28 (%4.1) katılımcının anasınıfı öğretmeni; 202 (%29.8) katılımcının sınıf öğretmeni; 447 (%66.0) katılımcının ise branş öğretmeni olduğu gözlenmektedir. Okul türü değişkeni incelendiğinde; katılımcıların 239’u (%35.3) ilkokul öğretmeni iken; 263’ü (%38.8) ortaokul öğretmeni; 175’i (%25.8) ise lise öğretmenidir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada okullardaki dağıtımçı liderlik ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişkileri tespit etmek amacıyla ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerle gerçekleştirilen araştırma kapsamında, veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan form kullanılmıştır. Birinci bölümde, katılım sağlayan öğretmenlerin cinsiyet, medeni durum, branş vb. kişisel bilgilerinin öğrenilmesinin hedeflendiği ve araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”; ikinci bölümde ise Özkan ve Çakır (2017) tarafından geliştirilen “Dağıtılmış Liderlik Ölçeği” ile Bulut (2015) tarafından geliştirilen “Örgütsel Mutluluk Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeklerin araştırmada kullanılabilmesi için ölçekleri geliştiren araştırmacılardan ölçek kullanma izinleri alınmıştır. Araştırmada kullanılacak veri toplama araçlarının örneklem grup üzerinde uygulanabilmesine yönelik gerekli izinler Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden alınmıştır.

Kişisel bilgi formu. Kişisel bilgi formunda ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin cinsiyet, medeni durum, yaş, branş ve okul türünü belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir.

Dağıtılmış liderlik ölçeği. Özkan ve Çakır (2017) tarafından ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri gösterme düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen, 32 madde ve 5 boyuttan oluşan “Dağıtılmış Liderlik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek maddeleri “formal yapı” (4 madde), “amaç birliği” (8 madde), “işbirliği ve güven” (7 madde), “sorumluluk paylaşımı” (3 madde), “teşvik ve girişim” (10 madde) olmak üzere 5 alt boyutta toplanmaktadır. “Dağıtılmış Liderlik Ölçeği” “dörtlü Likert” tipinde olup yanıtların puanlanması; 1-4 arasında üç aralık bulunduğundan her aralığın puanlanması, aralık sayısı / madde sayısı (3:4=0.75) şeklinde hesaplanmıştır (Yenilmez, 2008). “1= Kesinlikle Katılmıyorum (1.00-1.75), 2=Katılmıyorum (1.76-2.50), 3=Katılıyorum (2.51-3.25) ve 4=Kesinlikle Katılıyorum (3.26-4.00)” şeklinde hesaplanmıştır. Ölçek puanları değerlendirilirken ölçekteki ters maddenin (11. madde) puanı “4=1, 3=2, 2=3 ve 1=4” şeklinde tersine çevrilerek kodlanmıştır.

Özkan ve Çakır’ın (2017) yapmış olduğu güvenilirlik analizi sonucunda “Cronbach’s Alpha” katsayısı 0.87 olarak belirlenmişken; bu araştırmada 0.96 olarak hesaplanmıştır. Maddeler arasındaki tutarlılığı gösteren Cronbach’s Alpha katsayısı değer aralığının 0.00 ile 1.00 arasında, 1.00’e yakın olması ve bu değer 0.70’den düşük olmaması bize güvenliliğin yüksek olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2013; Şeker ve Gençdoğan, 2006). Bu açıdan çalışmamızda Dağıtılmış Liderlik Ölçeği’nin güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Örgütsel mutluluk ölçeği. Bulut (2015) tarafından geliştirilen ilkökul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan öğretmenlerin algılarına göre okullardaki örgütsel mutluluk düzeyini belirlemek amacıyla 38 madde ve 5 boyuttan oluşan “Örgütsel Mutluluk Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek maddeleri “yönetim süreçleri” (17 madde), “mesleki tutum” (9 madde), “iletişim” (4 madde), “adanmışlık” (4 madde), “ekonomik koşullar” (4 madde) olmak üzere 5 alt boyutta toplanmaktadır. “Örgütsel Mutluluk Ölçeği” “beşli Likert” tipinde olup yanıtların puanlanmasında; 1-5 arasında dört aralık bulunduğundan her aralığın puanlanması, aralık sayısı / madde sayısı (4:5=0.80) şeklinde hesaplanmıştır (Yenilmez, 2008). “1=kesinlikle katılmıyorum (1.00- 1.80), 2=katılmıyorum (1.81- 2.60), 3=kararsızım (2.61-3.40), 4=katılıyorum (3.41-4.20) ve 5=kesinlikle katılıyorum (4.21-5.00)” şeklinde hesaplanmıştır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır.

Bulut’un (2015) yapmış olduğu güvenilirlik analizi sonucunda “Cronbach’s Alpha” katsayısı ölçek geneli için 0.92 olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada ise Cronbach’s Alpha güvenilirlik katsayısı 0.94 olarak hesaplanmıştır. Bu açıdan çalışmamızda Örgütsel Mutluluk Ölçeği’nin güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma için Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu’ndan 19.03.2020 tarih ve 2020-6 sayılı etik izni alındıktan sonra araştırmaya başlanmıştır. Araştırmanın hesaplanan örneklem büyüklüğüne ulaşabilmek için Adıyaman Merkez ilçesinde yer alan toplam 18 ilkökul, 25 ortaokul ve 7 liseye gidilmiş olup toplam 750 adet anket-ölçek formu bırakılmıştır. 2020 yılında tüm dünyayı pandemi düzeyinde etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle okullarda yüz yüze eğitime ara verilmiştir. Bu durumdan dolayı ölçeklerin 301 tanesinin öğretmenlerden yüz yüze olarak geri dönüşü olurken; geriye kalan ölçekler ise dijital-online kanallar üzerinden oluşturulan online linkin, okul idarecilerine öğretmenlere ulaştırılmak üzere gönderilmesiyle elde edilmiştir. Online link gönderilen tüm okul müdürlerinden, online linki kendi okul gruplarında paylaştıklarına dair dönütler alınmıştır. Online olarak toplam 392 anket-ölçek formunun geri dönüşü olmuştur. Toplamda 301 adet yüz yüze toplanan ölçek, 392 adet online dönüt olmak üzere 693 adet form katılımcılar tarafından doldurulmuştur. Doldurulan bu formlarda 16 adet yüz yüze toplanan anket-ölçek formunda eksik ya da hatalı kodlama yapıldığından bu formlar değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırma analizleri toplam 285 yüz yüze toplanan ölçek, 392 online form olmak üzere toplam 677 katılımcı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Özoğlu’na (1992) göre, geri dönüş oranı çoğunlukla % 40-60 arasındaki değerlerde olmaktadır. Büyüköztürk vd. (2018) ise; bu dönüş oranının genellikle uygulayış şekline göre değiştiğini ve sağlıklı bir analiz ve yorum süreci için geri dönüş oranının %70-80’in üzerinde olmasının beklendiğini belirtmektedir. Bu açıdan çalışmada verilerin toplanması açısından yeterli geri dönüş yapıldığı söylenebilir.

Verilerin Analizi

Araştırmada çeşitli demografik değişkenler bağımsız değişken olarak ele alınmış ve gerekli analizler yapılmıştır. Bu analizler kapsamında SPSS 15.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlikleri Cronbach’s Alpha güvenilirlik analizi yöntemiyle test edilmiştir.

Dağıtılmış Liderlik Ölçeği için yapılan normallik varsayımları analizlerinde; çarpıklık (Skewness) değeri -0.525, standart hatası 0.094; basıklık (Kurtosis) değeri 1.896; standart hatası ise 0.188 çıkmıştır. Dağılımın normal sayılabilmesi için çarpıklık-basıklık değerlerinin standart hataya oranları $\pm 1,96$ sınırları arasında olması gerekir (Can, 2017). Bu şart sağlanmadığından dolayı bu varsayımda normallik gözlemlenmemiştir. Diğer varsayımlardan olan normallik testleri sonuçlarına göre Kolmogorov-Smirnov, $p=0.00$ ve Shapiro-Wilk, $p=0.00$ olarak tespit edilmiştir. Dağılımın normal sayılabilmesi için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testlerinin anlamlılık düzeyleri

$p < 0.05$ olmaması gerekir (Büyüköztürk, 2014). Bu şart sağlanmadığından dolayı bu varsayımda da normallik gözlemlenmemiştir. Histogram grafiğinde sola çarpık bir yapının olması, Q-Q Plot ve kutu grafiklerinde de normal olmayan dağılımların ve çok sayıda uç değerlerin yer aldığı görülmüştür.

Örgütsel Mutluluk Ölçeği için yapılan normallik varsayımları analizlerinde; çarpıklık (Skewness) değeri -1.190, standart hatası 0.094; basıklık (Kurtosis) değeri 4.384; standart hatası ise 0.188 çıkmıştır. Diğer varsayımlardan olan normallik testleri sonuçlarına göre Kolmogorov-Smirnov, $p=0.00$ ve Shapiro-Wilk, $p=0.00$ olarak tespit edilmiştir. Histogram grafiğinde sola çarpık bir yapının olması, Q-Q Plot ve kutu grafiklerinde de normal olmayan dağılımların ve çok sayıda uç değerlerin yer aldığı görülmüştür.

Araştırma kapsamında kişisel bilgi formuna göre demografik özelliklerin frekans ve yüzde dağılımları belirlendikten sonra, öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri gösterme düzeyleri ile okullardaki örgütsel mutluluk düzeylerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları belirlenmiştir. Öğretmenlerin dağıtımçı liderlik ile örgütsel mutluluk algılarının, öğretmenlerin sahip olduğu demografik özelliklere; cinsiyet, medeni durum, yaş, branş ve okul türü değişkenlerine göre farklılaşma durumlarına bakılmıştır. Araştırma değişkenlerinin birbirleriyle olan ilişkisine ve birbirlerini yordama durumuna yer verilmiştir. Belirlenen değişkenlerin iki grup olması durumunda Mann Whitney U testi kullanılır. İki gruptan fazla grubun olduğu değişkenlerde ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal-Wallis H testi analizi sonucunda çıkan anlamlı farklılığın hangi ikili gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek için anlamlılık düzeyinde Bonferroni düzeltmesi yapılarak Mann Whitney U testi analizi yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesi; bazı değişkenlerde çoklu alt grupların ikili karşılaştırılmasında, Tip 1 ve Tip 2 hatalara (anlamlılık yokken var görünmesi ya da anlamlılık varken yok görünmesi) düşmemek için anlamlılık değerlerinde düzeltme yapılmasıdır ve anlamlılık değeri; “ p/k (anlamlılık düzeyi / grup sayısı)” formülü kullanılarak belirlenir (Cengiz, 2007; IFA, 2003; Miller, 1991; RCSE, 2003, Akt. Yüksel, 2004;). Verilerin analizinde genel anlamda “ $p=0.05$ ” ve “ $p=0.01$ ” anlamlılık düzeyleri aranırken; Bonferroni düzeltmeli üçlü gruplarda (1, 2, 3; 1-2, 1-3, 2-3 şeklinde karşılaştırılan; toplam 3 grup) anlamlılık düzeyi $p=0.017$ ($0.05/3$), dördü gruplarda ise (1, 2, 3, 4; 1-2, 1-3, 1-4, 2-3, 2-4, 3-4 şeklinde karşılaştırılan; toplam 6 grup) anlamlılık düzeyi $p=0.008$ ($0.05/6$) dikkate alınarak analizler yapılmıştır. Bu sayede daha güçlü anlamlılıklarda sonuçlar test edilmiştir.

Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri ile okullardaki örgütsel mutluluk arasındaki ilişki'yi (yönü ve düzeyi) belirlemek için nonparametrik dağılımlarda kullanılan Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı uygulanmıştır. Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki ilişkinin derecesini belirleyip açıklamak için kullanılan bir yöntemdir. Bu teknik, iki değişkenin de sürekli olduğu ve değişkenlerin normal dağılım göstermediği durumlarda kullanılır. Korelasyon katsayısı, “0.00-0.30 arasında ise normal; 0.30-0.70 arasında ise orta; 0.70-1.00 arasında ise yüksek” düzeyde bir ilişki olduğu anlamına gelir (Büyüköztürk, 2014).

Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermelerinin, okullardaki örgütsel mutluluğu yordayıp yordamadığını belirlemek amacıyla çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Çoklu regresyon analizi, bağımlı değişken ile ilgili olan iki ve daha fazla bağımsız değişkenin, bağımlı değişkeni yordayıp yordamadığını belirleyebilmek için yapılan bir analiz çeşididir (Büyüköztürk, 2014). Dağıtımçı liderlik alt boyutlarının örgütsel mutluluk üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla; örgütsel mutluluk değişkeni bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Dağıtımçı liderlik alt boyutları ise bağımsız değişkenler olarak alınmıştır. Çoklu Regresyon analizinden önce, çoklu eşdoğrusallık sorunu kontrol edilmiştir. Çoklu eşdoğrusallık sorunu bir değişkeni yordayan iki ve daha fazla değişken

arasında yüksek bir ilişkinin ortaya çıktığı durumdur. Bu durumu kontrol etmek amacıyla varyans şişkinlik değeri ile tolerans değeri ne bakılmıştır. Hair vd. (2006)' e göre varyans şişkinlik faktörü (Variance Inflation Factor-VIF) "10'dan küçük" ve tolerans değerinin "0.10'dan büyük" olması gerekmektedir. Bu araştırmada varyans şişkinlik (VIF) ve tolerans değeri; formal yapı (2.28-0.43), amaç birliği (2.71-0.36), işbirliği ve güven (2.82-0.35), sorumluluk paylaşımı (2.05-0.48), teşvik ve girişim (3.70-0.27) boyutlarında uygun olarak bulunmuştur. Varsayım sağlandığından çoklu regresyon analizinin yapılabileceğine karar verilmiştir.

Bulgular

Okul Yöneticilerinin Dağıtımçı Liderlik Özellikleri Göstermeleri Hakkındaki Öğretmen Algılarına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin dağıtımçı liderlik algılarına ilişkin bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Okul Yöneticilerinin Dağıtımçı Liderlik Özellikleri Göstermeleri Hakkındaki Öğretmen Algılarına İlişkin Bulgular

Ölçek	n	$\bar{X}$	SS	Sh	% 95 Güven	
					Alt Sınır	Üst Sınır
Dağıtılmış Liderlik	677	3.4	0.43	0.01	3.1	3.8

Tablo 2'de dağıtılmış liderlik ölçeğine verilen cevapların ölçek genelinde %95 güven aralığındaki (3.01 - 3.08) alt ve üst sınırlarında ($\bar{X}$ =3.04; SS=0.43) olarak hesaplanmıştır. Bu değer 4'lü Likert aralık puanlanması formülüne göre [aralık sayısı / madde sayısı (3:4=0.75) (Yenilmez, 2008)]; "katılıyorum" (2.51-3.25) düzeyi puan aralığında olup "yüksek" düzeydedir.

Okul Yöneticilerinin Dağıtımçı Liderlik Özellikleri Göstermeleri Hakkındaki Öğretmen Algılarının Bazı Değişkenler Kapsamında İncelenmesine İlişkin Bulgular

Cinsiyet ve medeni durum değişkenlerine göre öğretmenlerin dağıtımçı liderlik algılarına ilişkin bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Dağıtımçı Liderliğe İlişkin Algılarının Cinsiyet ve Medeni Durum Değişkenlerine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Demografik Değişkenler	Kategori	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Cinsiyet	Kadın	301	333.22	100298.50	54.847.500	0.49
	Erkek	376	343.63	129204.50		
Medeni Durum	Evli [1]	586	344.45	201847.50	23.469.500	0.06
	Bekâr [2]	91	303.91	27655.50		

Tablo 3'te yer alan öğretmenlerin cinsiyet ve medeni durum değişkenleri ile dağıtımçı liderlik algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçları doğrultusunda, öğretmenlerin cinsiyet ve medeni durum değişkenleri ile dağıtımçı liderlik algı düzeyleri arasında ölçek genelinde $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir.

Yaş, branş, okul türü değişkenlerine göre öğretmenlerin dağıtımçı liderlik algılarına ilişkin bulgular Tablo 4' te sunulmuştur.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Dağıtımıcı Liderliğe İlişkin Algılarının Bazı Demografik Değişkenlere Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Demografik Değişkenler	Kategori	n	Sıra Ortalaması	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Yaş	30 yaş ve altı	73	322.26	3	3.342	0.342	
	31-40 yaş arası	261	338.26				
	41-50 yaş arası	268	334.04				
	51 ve üzeri	75	375.60				
Branş	Anasınıfı [1]	28	370.68	2	3.642	0.162	
	Sınıf [2]	202	356.99				
	Branş [3]	447	328.89				
Okul Türü	İlkokul [1]	239	358.02	2	3.543	0.170	
	Ortaokul [2]	263	327.00				
	Lise [3]	175	331.06				

Tablo 4’te yer alan öğretmenlerin bazı demografik değişkenlere göre dağıtımıcı liderlik algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını kontrol etmek için yapılan Kruskal-Wallis H testinin sonuçları doğrultusunda öğretmenlerin yaş, branş ve okul türü değişkenlerine göre dağıtımıcı liderlik algı düzeyleri arasında $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde, anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Öğretmenlerin Okullardaki Örgütsel Mutluluk Algılarına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin örgütsel mutluluk algılarına ilişkin bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretmenlerin Okullardaki Örgütsel Mutluluk Algılarına İlişkin Bulgular

Ölçek	n	$\bar{X}$	SS	Sh	%95 Güven	
					Alt Sınır	Üst Sınır
Örgütsel Mutluluk	677	4.9	0.53	0.02	4.5	4.14

Tablo 5’te görülmekte olan örgütsel mutluluk ölçeğine verilen cevapların ölçek genelinde %95 güven aralığındaki 4.05 – 4.14 alt ve üst sınırlarında ($\bar{X}=4.09$, $SS=0.53$) olarak hesaplanmıştır. Bu değer 5’li Likert aralık puanlanması formülüne göre [aralık sayısı / madde sayısı (4:5=0.80) (Yenilmez, 2008)]; “katılıyorum” (3.41-4.20) düzeyi puan aralığında olup “yüksek” düzeydedir.

Bazı Değişkenler Açısından Öğretmenlerin Örgütsel Mutluluk Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet ve medeni durum değişkenlerine göre öğretmenlerin örgütsel mutluluk algılarına ilişkin bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Örgütsel Mutluluğa İlişkin Algılarının Cinsiyet ve Medeni Durum Değişkenlerine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Demografik Değişkenler	Kategori	n	Sıra Ortalaması	Sıra	U	p
				Toplamı		
Cinsiyet	Kadın	301	318.33	95818.00	50.367.000	0.014*
	Erkek	376	355.55	133685.00		
Medeni Durum	Evli [1]	586	345.88	202684.00	22633.00	0.020*
	Bekâr [2]	91	294.71	26819.00		

Tablo 6’da görülmekte olan öğretmenlerin cinsiyet ve medeni durum değişkenleri ile örgütsel mutluluk algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını görmek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçları doğrultusunda, öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ile örgütsel mutluluk algı düzeyleri arasında “kadın” grubu ile “erkek” grubu arasında $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde “erkek” grubu lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin medeni durum değişkeni ile örgütsel mutluluk algı düzeyleri arasında “evli” grubu ile “bekar” grubu arasında $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde “evli” grubu lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Yaş, branş, okul türü değişkenlerine göre öğretmenlerin örgütsel mutluluk algılarına ilişkin bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Örgütsel Mutluluğa İlişkin Algılarının Bazı Değişkenlere Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Demografik Değişkenler	Kategori	n	Sıra Ortalaması	Sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Yaş	30 yaş ve altı	73	290.08	3	5.566	0.135	
	31-40 yaş arası	261	340.84				
	41-50 yaş arası	268	345.24				
	51 ve üzeri	75	357.91				
Branş	Anasınıfı [1]	28	364.23	2	9.702	0.008**	2-3
	Sınıf [2]	202	372.57				
	Branş [3]	447	322.25				
Okul Türü	İlkokul [1]	239	367.28	2	7.769	0.021*	1-2
	Ortaokul [2]	263	325.13				
	Lise [3]	175	321.22				

* $p<0,05$ ** $p<0,01$

Tablo 7’de görülmekte olan öğretmenlerin bazı demografik değişkenlere göre örgütsel mutluluk algı düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını görmek için yapılan Kruskal-Wallis H testi sonuçları doğrultusunda; öğretmenlerin yaş, branş ve okul türü değişkenleri ile örgütsel mutluluk algı düzeyleri arasında $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde, anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu farklılıkların hangi ikili gruplardan kaynaklandığını görebilmek amacıyla ikili analizler Mann Whitney U testi ile yapılmış olup, branş değişkeninde, “sınıf öğretmeni” grubu ile “branş öğretmeni” grubu arasında “sınıf öğretmeni” grubu lehine; okul türü değişkeninde ise “ilkokul” grubu ile “ortaokul” grubu arasında “ilkokul” grubu lehine Bonferroni düzeltmeli $p<0.017$ anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaş değişkenine göre örgütsel mutluluk algılarında ise $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde, anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Öğretmen Algılarına Göre Okul Yöneticilerinin Dağıtımçı Liderlik Özellikleri Göstermeleri İle Okulun Örgütsel Mutluluğu Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri ile okulun örgütsel mutluluğu arasındaki ilişkiye dair bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Dağıtımçı Liderlik Özellikleri Göstermeleri İle Okulun Örgütsel Mutluluğu Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Değerleri

	Formal Yapı	Amaç Birliği	İşbirliği ve Güven	Sorumluluk Paylaşımı	Teşvik ve Girişim	Örgütsel Mutluluk	P
Formal Yapı	1.000						0.00
Amaç Birliği	0.595**	1.000					0.00
İşbirliği ve Güven	0.548**	0.644**	1.000				0.00
Sorumluluk Paylaşımı	0.478**	0.558**	0.605**	1.000			0.00
Teşvik ve Girişim	0.680**	0.693**	0.735**	0.630**	1.000		0.00
Örgütsel Mutluluk	0.623**	0.596**	0.652**	0.549**	0.788**	1.000	-

**p<0.01

Tablo 8'e göre dağıtılmış liderlik ölçeğinin alt boyutlarından “formal yapı, amaç birliği, işbirliği ve güven, sorumluluk paylaşımı, teşvik ve girişim” boyutlarıyla örgütsel mutluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı p<0.05 bir ilişki bulunmaktadır. Bu ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısının mutlak değeri olarak “0.00-0.30” arasında olması “düşük” ilişki düzeyini; “0.30-0.70” arasında olması “orta” ilişki düzeyini; “0.70-1.00” arasında olması ise “yüksek” ilişki düzeyini göstermektedir (Büyüköztürk, 2013: 32). Buna göre “örgütsel mutluluk” ile “formal yapı” boyutu arasında $r=0.623$ “pozitif yönde orta düzeyde”, “amaç birliği” boyutu arasında $r=0.596$ “pozitif yönde orta düzeyde”, “işbirliği ve güven” boyutu arasında $r=0.652$ “pozitif yönde orta düzeyde”, “sorumluluk paylaşımı” boyutu arasında $r=0.549$ “pozitif yönde orta düzeyde”, “teşvik ve girişim” boyutu arasında ise $r=0.788$ “pozitif yönde yüksek düzeyde” anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara göre, dağıtılmış liderlik ölçeğinin “formal yapı, amaç birliği, işbirliği ve güven, sorumluluk paylaşımı, teşvik ve girişim” alt boyutlarında öğretmenlerin algıları arttıkça, örgütsel mutluluk algılarının da arttığı söylenebilir.

Okul Yöneticilerinin Dağıtımçı Liderlik Özellikleri Göstermelerinin, Okulun Örgütsel Mutluluğunu Yordamasına Yönelik Çoklu Regresyon Analizi Bulguları

Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermelerinin, okulun örgütsel mutluluğunu yordamasına yönelik çoklu regresyon analizi bulguları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Okul Yöneticilerinin Dağıtımçı Liderlik Özellikleri Göstermelerinin, Okulun Örgütsel Mutluluğunu Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Sh	β	t	P
Sabit	1.178	0.091		12.885	0.000
Formal Yapı	0.156	0.036	0.141	4.286	0.000
Amaç Birliği	-0.007	0.048	-0.005	-0.138	0.890
İşbirliği ve Güven	0.127	0.038	0.121	3.328	0.001
Sorumluluk Paylaşımı	-0.003	0.034	-0.003	-0.093	0.926
Teşvik ve Girişim	0.688	0.046	0.631	15.089	0.000

R= 0.827, R²= 0.684, Düzeltilmiş R²=0.681, F=(5, 671)=290.06, p=0.00

Tablo 9’da okul yöneticilerin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermelerinin, okulun örgütsel mutluluğunu yordamasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları incelendiğinde; okul yöneticilerin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermelerinin okulun örgütsel mutluluğunu anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir ($R=0.827$; $R^2=0,681$; $p<0.05$). Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleriyle ilgili beş alt boyut, okulun örgütsel mutluluğundaki toplam varyansın yaklaşık %68’ini açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre (β) yordayıcı değişkenlerin okulun örgütsel mutluluğu üzerindeki göreceli önem sırası; teşvik ve girişim, formal yapı, işbirliği ve güven, amaç birliği, sorumluluk paylaşımı olarak belirtilebilir. Regresyon katsayılarındaki anlamlılığa ilişkin sonuçlar incelendiğinde ise; formal yapı, işbirliği ve güven, teşvik ve girişim boyutlarının okulun örgütsel mutluluğu üzerinde anlamlı yordayıcı oldukları söylenebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri gösterme düzeylerine ilişkin öğretmen algıları “yüksek” düzeydedir. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri gösterme düzeyleri *cinsiyet, medeni durum, yaş, branş ve okul türü* değişkenleri bakımından farklılaşmamaktadır. Alanyazın incelendiğinde; Smith (2007), Eggen (2010), Korkmaz ve Gündüz (2011), Yılmaz (2013), Uslu ve Beycioğlu (2013), Wahab vd. (2013), Sarıçiçek (2014), Kılıç ve Oğuz (2015), Uçar (2015), Akyürek (2016), Uçar ve Dağlı (2017) tarafından yapılan araştırmalarda okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik göstermeleri “yüksek” düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Bu okullarda çalışan öğretmenler okul yöneticilerinin dağıtımçı liderler olduklarını düşünüyorlar. Bu yöneticilerin yöneticilik yerine liderlik yapmaları ve özellikle de dağıtımçı liderlik özelliği gösteriyor olmaları, klasik yönetim anlayışından uzaklaştıklarını, yönetim alanında belli bir farkındalığın oluştuğunu gösteriyor. Öğretmenlerin okul yöneticilerini dağıtımçı liderler olarak algılamaları ve dağıtımçı liderliğin gereği olarak okuldaki liderliğe katılacak olmaları, öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecini daha çok sahiplenmelerini sağlayacaktır denilebilir. Eğitim-öğretim sürecini sahiplenen öğretmenlerin olduğu okulda, okul başarısı öğretmenler tarafından titizlikle takip edilecektir ve bu durumun okuldaki tüm girdi-çıkı için olumlu getirileri olacaktır denilebilir. Ağroğlu Bakır (2013), Duif vd. (2013), Ağırdaş (2014), Rabindarang vd. (2014), Ulusoy (2014), Yılmaz (2014), Özdemir ve Demircioğlu (2015), Adıgüzelli (2016), Arabacı vd. (2016), Çelik (2016), Ataş Akdemir ve Ayık (2017), Mermer (2019) tarafından yapılan araştırmalarda ise okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik göstermeleri “orta” düzeyde olarak bulunmuştur. Bu araştırmalar da dağıtımçı liderlikle ilgili okullarda farkındalığın arttığını, klasik yönetim anlayışı yerine çağdaş liderlik anlayışlarının yaygınlaştığını bize gösteriyor denilebilir. Aynı zamanda orta düzeyde de olsa okuldaki tüm paydaşları sürece dâhil eden dağıtımçı liderlik anlayışı uygulanıyor ve bu liderlik stili öğretmenler tarafından algılanıyor denilebilir. Bu açıdan mevcut araştırma sonucu, alanyazında yapılan kimi çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Yapılan bazı araştırmalar ve bu araştırma sonucu bize gösteriyor ki; öğretmenler okullarındaki yöneticilerin dağıtımçı liderlik özellikleri gösterdiklerini düşünüyorlar.

Araştırma sonucunda; öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk düzeyine ilişkin algıları ise “yüksek” düzeydedir. Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeyleri *cinsiyet, medeni durum, branş ve okul türü* değişkenleri bakımından farklılaşmakta iken; *yaş* değişkeni bakımından ise farklılaşmamaktadır. Alanyazın incelendiğinde; Bulut (2015), Arslan (2018), Korkut (2019), Bayram (2020), Bulut (2020), Özgenel ve Bozkurt (2020), Köse (2020) tarafından yapılan bu araştırmalar, mevcut araştırma sonucuyla benzerlik göstermekte ve araştırma sonucunu desteklemektedir denilebilir. Gürbüz (2020) ise yaptığı araştırmada kullandığı örgütsel mutluluk ölçeği ölçek genelinde öğretmenlerin örgütsel mutluluk algılarını “orta” düzeyde bulmuştur. Mevcut araştırma ve alanyazındaki kimi araştırmalar öğretmenlerin okullarda mutlu olduklarını bize gösteriyor. Bununla

beraber mutluluğun algılanma düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre değişebileceği sonucuna ulaşılmıştır denilebilir.

Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeylerinde, cinsiyet değişkeni yönünden, “kadın” grubu ile “erkek” grubu arasında “erkek” grubu lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde; Gürbüz (2020), Köse (2020), Yazıcı Çelebi ve Çelebi (2020) tarafından yapılan araştırmalar da mevcut araştırma sonucuyla benzerlik göstermekte ve araştırma sonucunu desteklemektedir denilebilir. Bu anlamlı farklılıkların kadınlar lehine mi erkekler lehine mi olduğuna bakıldığında; Gürbüz (2020) ve Yazıcı Çelebi ve Çelebi (2020) bu farklılığın mevcut araştırmada olduğu gibi erkekler lehine olduğunu tespit etmişlerdir. Köse (2020) ise anlamlı farklılığın kadınlar lehine olduğunu tespit etmiştir. Korkut (2019) tarafından yapılan doktora tez çalışmasında da örgütsel mutluluk ölçeğinin alt boyutlarında erkekler lehine sonuçlar bulmuştur. Yapılan bu araştırmalar ve mevcut araştırma sonuçları bize gösteriyor ki; okullarda erkek öğretmenler daha mutlu. Bu sonuçlara karşılık; Bulut (2015), Bayram (2020) ve Bulut (2020) yaptıkları araştırmalarda, öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeylerinde cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtmişlerdir. Örgütsel mutluluk algıları genel olarak yüksek olmasına rağmen; cinsiyet değişkeninde erkeklere göre kadınların daha az veya daha fazla mutlu olmalarında, okullarda kadınlara yönelik pozitif ayrımcılığın okul kültürü ve okul iklimine göre bazı okullara göre değişebilir olması söylenebilir.

Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeylerinde medeni durum değişkeni yönünden, “evli” grubu ile “bekar” grubu arasında “evli” grubu lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde; Kangal (2013), Korkut (2019), Yazıcı Çelebi ve Çelebi (2020) tarafından yapılan araştırmalar da mevcut araştırma sonucuyla benzerlik göstermekte ve araştırma sonucunu desteklemektedir denilebilir. Bununla beraber Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK, 2020) uyguladığı “2019 Yılı Yaşam Memnuniyeti Anketi” sonuçları da evlilerin bekarlara göre daha mutlu olduğunu belirtir. Bu açıdan mevcut araştırma sonucunu desteklemektedir denilebilir. Bu sonuçlara karşılık; Moçoşoğlu ve Kaya (2018), Bayram (2020), Bulut (2020) yaptıkları araştırmalarda, öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeylerinde medeni durum değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtmişlerdir. Bu açıdan kimi araştırmalara göre evlilik insanı daha mutlu ediyor denilebilir. Aynı zamanda evlilerin daha mutlu olduğu sonucuna ulaşan bu araştırmalara göre evlilerin bekarlara göre daha mutlu olmalarında, hayatlarındaki her türlü olumlu olumsuz durumu paylaştıkları eşlerinin olması olabilir.

Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeylerinde, yaş değişkeni yönünden anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde; Bayram (2020), Bulut (2020), Köse (2020) tarafından yapılan araştırmalar da mevcut araştırma sonucuyla benzerlik göstermekte ve araştırma sonucunu desteklemektedir denilebilir. Bu sonuçlar öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algılarının yaşlarına göre değişmediğini göstermektedir. Örgütsel mutluluk algılarının genel anlamda yüksek olmasına rağmen, yaş değişkenine göre algı düzeylerinin değişmiyor olması; okullarda yeni göreve başlayan genç bir öğretmenin yaşı ilerlediğinde bile okulda mutlu olduğunu bize gösteriyor denilebilir. Buradan okulların öğretmenleri mutsuzlaştırmadığını da çıkarabiliriz.

Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeylerinde branş değişkeni yönünden anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu farklılık “sınıf öğretmeni” grubu ile “branş öğretmeni” grubu arasında “sınıf öğretmeni” grubu lehine gözlenmiştir. Alanyazın incelendiğinde; Kotaoğlu (2019) tarafından yapılan araştırmada da branş öğretmene göre sınıf öğretmeni lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu açıdan mevcut araştırma sonucuyla benzerlik göstermekte ve araştırma sonucunu desteklemektedir denilebilir. Bulut (2015) ise yaptığı çalışmada sözel branştaki öğretmenlerin sayısal

branştaki öğretmenlere göre daha mutlu olduklarını tespit etmiştir. Buna karşılık, Korkut (2019), Bayram (2020), Bulut (2020) yaptıkları araştırmada öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeylerinde branş değişkeni yönünden anlamlı farklılık tespit etmemişlerdir. Örgütsel mutluluk algılarının genel olarak yüksek olmasına rağmen, kimi araştırmalara ve mevcut araştırmaya göre sınıf öğretmenleri branş öğretmenlerine göre daha mutlu diyebiliriz.

Öğretmenlerin okullardaki örgütsel mutluluk algı düzeylerinde okul türü değişkeni yönünden, “ilkokul” grubu ile “ortaokul” grubu arasında “ilkokul” grubu lehine anlamlı farklılık gözlenmiştir. Bu sonuçlar bize ilkokullardaki öğretmenlerin ortaokuldaki öğretmenlere göre daha mutlu olduklarını göstermektedir. Alanyazın incelendiğinde; Moçoşoğlu ve Kaya (2018) yaptıkları araştırmada, ilkokul öğretmenlerinin ortaokul öğretmenlerine göre örgütsel mutluluk algılarının daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Köse (2020), Özgenel ve Bozkurt (2020) da yaptıkları araştırmalarda ilkokul öğretmenlerinin ortaokul ve lise öğretmenlerine göre örgütsel mutluluk düzeylerinin daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Tüm bu sonuçlar mevcut araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermekte ve araştırma sonuçlarını desteklemektedir denilebilir.

Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri ile okulun örgütsel mutluluğu arasındaki ilişkiye yönelik araştırma sonucuna göre; “örgütsel mutluluk” ile dağıtılmış liderlik ölçeğinin alt boyutlarından olan “formal yapı” boyutu arasında “pozitif yönde orta düzeyde”, “amaç birliği” boyutu arasında “pozitif yönde orta düzeyde”, “işbirliği ve güven” boyutu”, “arasında “pozitif yönde orta düzeyde”, “sorumluluk paylaşımı” boyutu arasında “pozitif yönde orta düzeyde”, “teşvik ve girişim” boyutu arasında ise “pozitif yönde yüksek düzeyde” anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara göre, dağıtılmış liderlik ölçeğinin “formal yapı, amaç birliği, işbirliği ve güven, sorumluluk paylaşımı, teşvik ve girişim” alt boyutlarında öğretmenlerin algıları arttıkça, örgütsel mutluluk algılarının da arttığı söylenebilir. Bu sonuca göre; okullarda, öğretmenlerin dağıtımçı liderlik algıları arttıkça, örgütsel mutluluk algıları da artmaktadır denilebilir. Ulaşılabilen alanyazında öğretmenlere göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri ile okulun örgütsel mutluluğu arasındaki ilişkiye yönelik mevcut araştırma sonucunu destekleyen veya reddeden bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermelerinin, okulun örgütsel mutluluğunu yordamasına yönelik araştırma sonucuna göre; okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri okulun örgütsel mutluluğunu anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleriyle ilgili beş alt boyut, okulun örgütsel mutluluğundaki toplam varyansın yaklaşık %68’ini açıklamaktadır. Yordayıcı değişkenlerin okulun örgütsel mutluluğu üzerindeki görece önem sırası; teşvik ve girişim, formal yapı, işbirliği ve güven, amaç birliği, sorumluluk paylaşımı olarak belirtilebilir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin sonuçlar da göz önünde bulundurulduğunda sonuç olarak; okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermeleri ile ilgili alt boyutlar olan formal yapı, işbirliği ve güven, teşvik ve girişim boyutlarının okulun örgütsel mutluluğu üzerinde anlamlı yordayıcı oldukları söylenebilir. Ulaşılabilen alanyazında okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik özellikleri göstermelerinin, okulun örgütsel mutluluğunu yordamasına ilişkin araştırmaya rastlanılmadığından araştırmanın bu sonucuna ilişkin farklı araştırma sonuçlarına yer verilememiştir.

Tüm bu sonuçlarla beraber bu alanda yapılacak çalışmalara yönelik şu öneriler getirilebilir:

- Araştırma sonucunda okullardaki dağıtımçı liderlik ve örgütsel mutlulukla ilgili öğretmen algıları yüksek düzeyde bulunmuştur. Öğretmen algılarına göre okullardaki dağıtımçı liderlik ve örgütsel mutluluk arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu ve dağıtımçı liderliğin, örgütsel mutluluğu yordadığı da göz önünde bulundurulduğunda; okullarda öğretmenlerin mutlu olmalarını önemseyen yönetici ve sistem yapıcılarını; dağıtımçı

liderliği önemseyip okullarda uygulamaları gerekmektedir diyebiliriz. Aynı zamanda okullarda dağıtımcı liderlik ve örgütsel mutlulukla ilgili daha geniş örneklem gruplarının dâhil edildiği yeni çalışmalar ile mevcut araştırma sonuca yönelik deneysel çalışmalar da Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlükleri ve araştırmacılar tarafından yapılabilir.

- Örgütsel mutluluk algıları genel olarak yüksek olmasına rağmen; cinsiyet değişkeninde erkeklere göre kadınların daha az mutlu olmalarının sebeplerine yönelik daha geniş örneklem gruplarının da dâhil edildiği yeni çalışmalar ile mevcut araştırma sonucuna yönelik deneysel çalışmalar Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlükleri ve araştırmacılar tarafından yapılabilir. Kadınların okulda daha mutlu olmaları için okul ortamında bazı iyileştirmeler yapılması beklenebilir.
- Örgütsel mutluluk algıları genel olarak yüksek olmasına rağmen; medeni durum değişkeninde evlilere göre bekarların daha az mutlu olmalarının sebeplerine yönelik daha geniş örneklem gruplarının da dâhil edildiği yeni çalışmalar ile mevcut araştırma sonucuna yönelik deneysel çalışmalar Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlükleri ve araştırmacılar tarafından yapılabilir. Okullarda bekar öğretmenlerin daha mutlu olmaları için bazı çalışmalar yapılabilir.
- Okullardaki öğretmenlerin göreve başlama ile emekliliğe kadar olan sürede mutluluk oranlarının yüksek olmasının olumlu yönleriyle beraber; mutluluk oranının değişmemesine yönelik daha geniş örneklem gruplarının da dâhil edildiği yeni çalışmalar ile bu sonuca yönelik deneysel çalışmalar Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlükleri ve araştırmacılar tarafından yapılabilir. Okullarda bekar öğretmenlerin daha mutlu olmaları için bazı çalışmalar yapılabilir.
- Örgütsel mutluluk algıları genel olarak yüksek olmasına rağmen; sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre daha mutlu olmalarının sebeplerine yönelik daha geniş örneklem gruplarının da dâhil edildiği yeni çalışmalar ile bu sonuca yönelik deneysel çalışmalar Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlükleri ve araştırmacılar tarafından yapılabilir.
- Bu araştırmanın örneklemini devlet okulları oluşturmuştur. Özel okulların da örnekleme dâhil edildiği daha geniş örneklem gruplarından oluşan yeni çalışmalar Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlükleri ve araştırmacılar tarafından yapılabilir.
- Okullardaki dağıtımcı liderlik ve örgütsel mutlulukla ilgili öğretmen algılarının yanında yönetici, öğrenci ve veli algıları üzerinden de araştırmalar yapılabilir.
- Okullardaki dağıtımcı liderlik ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişki daha farklı değişkenlerle de incelenebilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Yapılan bu araştırmanın, 19.03.2020 tarihli 05 oturum numarası ile etik izni alınmıştır. Etik izinde belirtilen araştırma içeriğine uygun olarak araştırma tamamlanmıştır.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Makale iki yazarın da eşit oranda katkılarıyla kaleme alınmıştır.

Çıkar Beyanı

Yazarların hiçbir kişi ya da kuruluşla çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Adıgüzelli, Y. (2016). Dağıtılmış liderlik ile örgütsel güven arasındaki ilişkinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 41(185), 269-280.
- Adıyaman MEM. (2020). Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü. Erişim: <https://adiyaman.meb.gov.tr/>, 20.06.2020.
- Ağırdaş, Y. (2014). *Resmi liselerde dağıtımçı liderlik ile iş doyumunu arasındaki ilişkinin öğretmen görüşlerine dayalı olarak incelenmesi (Çorum örneği)* (Yüksek lisans tezi). Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ağiroğlu Bakır, A. (2013). *Öğretmenlerin paylaşılan liderlik ve örgütsel bağlılık alguları arasındaki ilişkinin analizi* (Doktora tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Akçakaya, M. (2010). *21.Yüzyılda yeni liderlik anlayışı*. Ankara: Adalet.
- Akyürek, M. İ. (2016). *İlkokul müdürlerinin dağıtılmış liderlik özellikleri ile öğretmenlerin iş doyumunu alguları arasındaki ilişki düzeyleri* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arabacı, İ. B., Karabatak, S., ve Polat, H. (2016). Ortaöğretim okulu yöneticilerinin dağıtımçı liderlik rollerine ilişkin öğretmen alguları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1015-1032.
- Arslan, Y. (2018). *Öğretmenlerin farklılıkların yönetimi yaklaşımlarına ilişkin alguları ile örgütsel mutluluk alguları ile arasındaki ilişki* (Doktora tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Arslan, Y. ve Polat, S. (2017). Örgütsel mutluluk ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 23(4), 603-622. doi:10.14527/kuvey.2017.019
- Ataş Akdemir, Ö. ve Ayık, A. (2017). Okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının öğretmenlerin örgütsel bağlılıklarına etkisi. *Universal Journal of Educational Research*, 5(12b), 18-26.
- Baloğlu, N. (2016). Okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 1858-1866.
- Baltaş, A. (2001). *Ekip çalışması ve liderlik*. İstanbul: Remzi.
- Bayram, S. (2020). *Öğretmenlerin örgütsel affedicilik alguları ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- Bozkurt, Ö. ve Güral, M. (2014). Modern liderlik tarzlarının yenilik stratejilerine etkisini belirlemeye yönelik bir çalışma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(4), 1-14.
- Brief, A. P. & Weiss, H. M. (2002). Organizational behavior: affect in the workplace. *Annual Review of Psychology*, 53, 279-307.
- Bulut, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel mutluluk algılarının incelenmesi: bir norm çalışması* (Doktora tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Bulut, A. (2020). *Eğitim kurumlarında yönetsel tarz ve örgütsel mutluluk arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uşak.
- Bursalıoğlu, Z. (1994). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (20. baskı). Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Can, A. (2017). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem.

- Cemaloğlu, N. (2017). Okul liderliği paylaştıran lider: dağıtımcı lider. Erişim: <http://www.kamudanhaber.net/okulda-liderligi-paylastiran-lider-dagitimci-lider>, 11.07.2020.
- Cengiz, H. (2007). Hipotez testlerinde anlam düzeyinin belirlenmesinde alternatif yaklaşım: beta olasılığının rolü. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 22(1), 239 - 249.
- Çelik, S. (2016). *Resmi liselerde dağıtılmış liderlik ve öğretmen özerkliği ilişkisinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, S. (2019). *Ortaokul öğretmenlerinin örgütsel adalet algı düzeyleri ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Demircan, T. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri ile örgütsel mutlulukları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Duif, T., Harrison, C., Dartel, N. and Sinyolo, D. (2013). Distributed leadership in practice: a descriptive analysis of distributed leadership in european schools. Erişim: http://josephkessels.com/sites/default/files/duijf_e.a.2013_distributed_leadership_in_practice_esha-etuice_0.pdf, 01.07.2020.
- Eggen, D. D. (2010). Principals' perceptions of distributed leadership in an elementary school setting (Doctoral Dissertation). Erişim: <https://digscholarship.unco.edu/dissertations/>, 22.08.2020.
- Frey, B., & Stutzer, A. (2001). *Happiness and economics: how the economy and institutions affect human well-being*. New Jersey: Princeton University Press.
- Gitmez, A. S. & Morçöl, G. (1994). Socio-economic status and life satisfaction in Turkey. *Social Indicators Research*, 31, 77-98.
- Gürbüz, G. (2020). *Öğretmenlerin örgütsel mutluluk algıları ile örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., Anderson, R. & Tatham, R. (2006). *Multivariate data analysis*. Uppersaddle River, N.J. Pearson Education, Inc.
- Kangal, A. (2013). Mutluluk üzerine kavramsal bir değerlendirme ve Türk hane halkı için bazı sonuçlar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 214 -233.
- Kara, M. A. (2007). *İşletme becerileri grup çalışması*. Trabzon: Dilara.
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: 3a Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Kılıç, M. Y. ve Oğuz, D. (2015). Okullarımızda dağıtımcı liderlik: öğretmen algılarına göre liderlik ekibinin liderlik davranışları ve genel uyum düzeylerinin incelenmesi. *10. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi*, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Korkmaz, E. ve Gündüz, H. B. (2011). İlköğretim okulu yöneticilerinin dağıtımcı liderlik davranışlarını gösterme düzeyleri. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 123-153.
- Korkut, A. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel mutluluk, örgütsel sinizm ve örgütsel adalet algılarının analizi* (Doktora tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Kotaoğlu, Z. (2019). *Temel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin yöneticilerine güveni ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki (Sakarya ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Köse, Ö. (2020). *Öğretmenlerin algılarına göre okulların dna profilleri ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (2020). Milli eğitim istatistikleri, örgün eğitim, 2018/19. Erişim: <http://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/kategori/23>, 11.11.2020.

Okullardaki Dağıtımçı Liderlik İle Örgütsel Mutluluk Arasındaki İlişki
Halil İbrahim SEVİM & Ahmet KAYA

- Memduhoğlu, H. B. ve Yılmaz, K. (Ed.). (2017). *Yönetimde yeni yaklaşımlar* (3. baskı). Ankara: Pegem.
- Mermer, M. (2019). *Mesleki ve teknik anadolu liselerinde görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinde dağıtımçı liderlik davranışlarına ilişkin görüşleri (Ankara ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Moçoşoğlu, B. ve Kaya, A. (2018). Okul yöneticileri ve öğretmenlerin örgütsel sessizlik ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki: Şanlıurfa ili örneği. *Harran Maarif Dergisi*, 3(1), 52-70. doi: 10.22596/2018.0301.52.70
- Özdemir, M., ve Demircioğlu, E. (2015). Dağıtımçı liderliğe ilişkin öğretmen görüşlerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. 8. *Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi*, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Özgenel, M. ve Bozkurt, B. N. (2020). Okul mutluluğunu yordayan bir faktör: öğretmenlerin politik becerileri. *Turkish Journal of Educational Studies*, 7(2), Mayıs 2020.
- Özkan, M. ve Çakır, Ç. (2017). Dağıtılmış liderlik ölçeği' nin geliştirilmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(30), 1629-1660.
- Öztekin, H. (2016). *Mutlu insanların küçük sırları* (1. baskı). Nokta e-Kitap.
- Paksoy, M. (2002). *Çalışma ortamında insan ve toplam kalite yönetimi*. İstanbul: İstanbul İşletme Fakültesi.
- Paschoal, T. and Tamayo, A. (2008). Construction and validation of work well-being scale. *Avaliação Psicológica*, 7(1), 11-22.
- Pryce - Jones, J. (2010). *Happiness at work*. USA: Wiley-Blackwell.
- Rabindarang, S., Bing, K.W. and Yin, K.Y. (2014). The influence of distributed leadership on job stress in technical and vocational education. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 4(1), 490-499.
- Sarıçiçek, L. (2014). *Gaziantep ili Şehitkamil ilçesindeki ilkokullarda öğretmen görüşlerine göre paylaşılan liderlik ve okul iklimi* (Yüksek lisans tezi). Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Sezgül, İ. (2010). Liderlik ve etik: geleneksel, modern ve postmodern liderlik tanımları bağlamında bir değerlendirme. *Toplum Bilimleri Dergisi*, 4(7), Haziran 2010.
- Smith, M. L. (2007). A study of teacher engagement in four dimension of distributed leadership in one school district in Georgia. (Doctoral Dissertation). Erişim: <https://digitalcommons.georgiasouthern.edu/cgi>, 22.06.2020.
- Storey, A. (2004). The problem of distributed leadership in schools. *School Leadership & Schools*, 24(3), 249-265.
- Şeker, H. ve Gençdoğan, B. (2006). *Eğitimde ve psikolojide ölçme aracı geliştirme*. Ankara: Nobel.
- Şimşek, M. Ş. (1995). *Yönetim ve organizasyon*. Konya: Damla.
- Tanrıoğan, A. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.
- TDK (Türk Dil Kurumu), (2020a). Türk Dil Kurumu sözlüğü. Erişim: <https://sozluk.gov.tr/>, 20.09.2020.
- TDK (Türk Dil Kurumu). (2020b). Türk Dil Kurumu sözlüğü. Erişim: <https://sozluk.gov.tr/?kelime>, 08.10.2020.
- TUİK (Türkiye İstatistik Kurumu). (2020). Yaşam memnuniyeti araştırması, 2019. Sayı: 33729, 17 Şubat 2020. Erişim: <https://data.tuik.gov.tr/bulten/index?p=yasam-memnuniyeti-arastirmasi-2019-33729>, 09.07.2020.

- Uçar, R. (2015). *İlkokul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışları ile öğretmenlerin motivasyon ve yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişki (Diyarbakır ili örneği)* (Doktora tezi), Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Uçar, R. ve Dağlı, A. (2017). İlkokul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışları ile öğretmenlerin motivasyon ve yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(60), 198-216.
- Ulusoy, T. (2014). *Okullarda sergilenen dağıtımçı liderlik davranışları ile öğretmenlerin iş doyum ve örgütsel adanmışlıkları arasındaki ilişkiler* (Yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Uslu, B. ve Beycioğlu, K. (2013). İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel bağlılıkları ile müdürlerin paylaşılan liderlik rolleri arasındaki ilişki. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 323-345.
- Wahab, J.A., Hamid, A. H. A., Zainal, S., & Rafik, M. F. M. (2013). The relationship between headteachers distributed leadership practices and teachers motivation in national primary schools. *Asian Social Science*, 9(16), 161-167.
- Warr, P. (2007). *Work, happiness and unhappiness*. New Jersey: Psychology.
- Waterman, A. S. (1993). Two conceptions of happiness: contrasts of personal expressiveness (eudaimonia) and hedonic enjoyment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64(4), 678-691.
- Yazıcı Çelebi, G. ve Çelebi, B. (2020). Bireylerin mutluluk düzeylerinin değişkenler açısından incelenmesi. *Arhuss Dergisi*, 3(1), 179-189.
- Yenilmez, K. (2008). Open primary education school students opinions about mathematics television programmes. *Turkish Online Journal of Distance Education – TOJDE*, 9(4), 176- 189.
- Yılmaz, A. İ. (2013). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin paylaşılan liderlik davranışları* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Yılmaz, D. (2014). *Dağıtılmış liderliğin örgütsel güven ile algılanan örgütsel destek ve okul başarısıyla ilişkisi* (Doktora tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yukl, G. (2002). *Leadership in organisations*. New Jersey: Prentice Hall.
- Yüksel, S. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretme-öğrenme süreçlerine yönelik direnç davranışları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 341-354.

Extended Abstract

New studies every day in management science; it has been shown that traditional models such as the traits approach, the behaviorist and the situational approach are not sufficient to explain the leadership structure. Therefore, researchers have developed new leadership approaches called modern, contemporary. These approaches deal with leadership in a very different way from the perspective of leadership in previous researches. In distributed leadership, a single person is in charge and his subordinates are under his command; contrary to the hierarchical structure, it is a leadership approach that aims to spread leadership to all members of the organization and thus to increase participation in leadership. According to the distributed leadership approach, there is a leadership spirit waiting to be revealed in every organization. In organizations where members actively participate in leadership, a change in the mood of the members can be expected. The name of the state of having more positive emotions than negative emotions is happiness. There are approximately 18 million students and 1 million teachers in schools in Turkey. The happiness of organizations that have such a large audience; It is considered very important for schools to be human-oriented institutions with their student and institutional goals. It is thought that this study on distributed leadership and organizational happiness in schools will create awareness in terms of leadership and happiness in school administrators and teachers. In this respect, the aim of this study is to reveal the relationship between distributed leadership in schools and organizational happiness according to teacher perceptions.

The research was carried out in accordance with the correlational survey model, one of the quantitative research methods. The universe of the research consists of teachers working in public primary, secondary and high schools in the central district of Adıyaman province in the 2020-2021 academic year. Sample selection in the study was carried out using proportional stratified sampling method. The sample of the research consists of 677 teachers working in 18 primary schools, 25 secondary schools and 7 high schools in the central district of Adıyaman province in the 2020-2021 academic year. "Distributed Leadership Scale", "Organizational Happiness Scale" and "Personal Information Form" developed by the researcher were used to collect research data. In the study, various demographic variables were considered as independent variables and necessary analyzes were made. SPSS 15.0 package program was used within the scope of these analyses. The reliability of the scales used in the research was tested with the Cronbach's Alpha reliability analysis method. In the analysis of normality assumptions made for the Distributed Leadership Scale and the Organizational Happiness Scale, it was decided that the data of both scales did not show normal distribution and nonparametric analyzes were performed. According to the results of the research; Teachers' perceptions of school administrators' levels of distributive leadership are at a "high" level. According to teacher perceptions, school administrators' levels of distributive leadership do not differ in terms of gender, marital status, age, branch and school type variables. As a result of the research; teachers' perceptions of organizational happiness in schools are at a "high" level. While teachers' organizational happiness perception levels in schools differ in terms of gender, marital status, branch and school type; it does not differ in terms of age variable. It has been determined that there is a significant difference between the "female" group and the "male" group in favor of the "male" group in terms of the gender variable in the teachers' organizational happiness perception levels at schools. Although organizational happiness perceptions are generally high, in the gender variable, it can be said that women are less or more happy than men, and positive discrimination against women in schools may vary according to school culture and school climate. It has been determined that there is a significant difference between the "married" group and the "single" group in favor of the "married" group in terms of the marital status variable in the teachers' organizational happiness perception levels at schools. A significant difference was found in the organizational happiness perception levels of teachers in schools in terms of branch variable. This difference was observed between the "class teacher" group and the "branch teacher" group in favor of the "class teacher" group. A significant difference was observed between the "primary school" group and the "secondary school" group in favor of the "primary school" group in terms of the school type variable in the teachers' organizational happiness perception levels at schools. In the study, it was revealed that there is a "positive moderate" significant relationship between organizational happiness in schools and the sub-dimensions of distributed leadership. School administrators' distributive leadership characteristics explain approximately 68% of the total variance in the organizational happiness of the school.

If we give some suggestions as a result of the research; teachers' perceptions of distributed leadership and organizational happiness in schools were found to be high. Considering that there is a positive relationship between distributed leadership and organizational happiness in schools according to teacher perceptions and that distributed leadership predicts organizational happiness; administrators and system builders who care about the happiness of teachers in schools; Distributive leadership should be given importance and applied in schools. At the same time, new studies involving larger sample groups on distributed leadership and organizational happiness in schools and experimental studies on the current research results should be carried out by the Ministry of National Education, National Education Directorates and researchers. In addition, new studies involving larger sample groups regarding the significant differences in organizational happiness perceptions for some variables and experimental studies on the current research results should be carried out by the Ministry of National Education, National Education Directorates and researchers. At the same time, researches can be made on the perceptions of administrators, students and parents, as well as the perceptions of teachers about distributed leadership and organizational happiness in schools, and the relationship between distributed leadership in schools and organizational happiness can be examined with different variables.